



Міжнародний день шахів

ПУБЛІЧНА
БІБЛІОТЕКА
ІМЕНІ
ДЕСЯТКАНИ

Мистецтво королівської гри

огляд літератури

2022



20 липня в усьому світі заведено відзначати Міжнародний день шахів. Святкують його як професійні шахісти, так і любителі інтелектуальної гри. Шахи - це одна з найдавніших інтелектуальних ігор. У неї можуть грати всі люди незалежно від нації, статі і соціального стану. Шахи розвивають логічне мислення і об'єднують людей.

Свято засноване з ініціативи Міжнародної шахової федерації в 1966 році. Датою свята був обраний день заснування Шахової федерації - 20 липня 1924 року. Його мета: популяризація цього захоплення. Ця глобальна гра допомагає налагодити відносини між країнами. У день шахів по всьому світові проводять турніри та майстер-класи, а також нагородження видатних шахістів.

З нагоди Міжнародного дня шахів пропонуємо тематичний огляд літератури з фондів Публічної бібліотеки імені Лесі Українки



Барташников, А. А. Игры шахматного королевства : почти военная игра : для детей младшего и среднего школьного возраста / А. А. Барташников. – Львов : Аверс, 2000. – 120 с. : ил.

Ця книга познайомить дітей з історією шахів, фігурами та правилами гри, причому зробить це доступною для дитини мовою. Барвисті ілюстрації та докладні коментарі допоможуть юному читачеві стати справжнім гросмейстером. Видання рекомендоване для дітей молодшого та середнього шкільного віку.

Білецький, О. І. Шахи : навч. посіб. для вузів / О. І. Білецький. – Київ : Знання України, 2005. – 103 с.



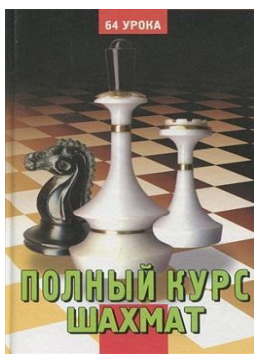
Бондаренко, Ф. С. Развитие шахматного этюда / Ф. С. Бондаренко. – Киев : Здоров'я, 1983. – 232 с. : ил.

Пропонована читачеві книга є викладом історії шахового етюду, що охоплює період початку ХХ століття до середини 20-х. У книзі відображено діяльність А. А.Троїцького та О. Ринка, найбільш значні змагання у галузі шахового етюду, стан етюдного мистецтва за вказаний період у 19 країнах світу, дано творчі характеристики найвидатніших майстрів цього жанру композиції з приведенням їх кращих робіт.



Бондаренко, Ф. С. Современный шахматный этюд / Ф. С. Бондаренко. - Киев : Здоров'я, 1987. – 175 с. : ил.

Це четверта, заключна, книга з історії розвитку шахового етюду («Становлення шахового етюду», 1980, «Розвиток шахового етюду», 1982, «Тріумф радянського шахового етюду», 1984), автором якої є міжнародний майстер і міжнародний арбітр з шахової композиції. У цій роботі викладено процес розвитку шахового етюду у період із 1945 р. до сьогодні. Наведено зразки творчості етюдистів 35 країн. Для широкого загалу читачів.



Губницкий, С. Б. Полный курс шахмат : 64 урока для новичков и не очень опытных игроков / С. Б. Губницкий, М. Г. Хануков, С. А. Шедей. – Харьков : Фолио, 2006. - 543 с. : ил.

Авторами узагальнено більш ніж 20-річний досвід роботи за власною методикою, яка успішно застосовувалася у навчальному процесі на відділеннях шахів українських та російських спортивних шкіл.

На відміну від інших посібників для шахістів-початківців у цьому підручнику органічно об'єднані теоретичні відомості та велика кількість завдань для тренінгу. Матеріал, викладений у загальнодоступній формі, нетрадиційно подається у трьох навчальних циклах. Учень, який послідовно засвоює цей матеріал, може швидко підвищити свій рівень шахової майстерності.

Книга є фундаментальним підручником і може бути використана як самовчитель, який містить 64 основні уроки та 11 незвичайних уроків. Серед 2000 діаграм – понад 1500 позицій із завданнями до них для тренінгу.



Джерела шахової творчості / [авт.-уклад. А. Б. Подольський]. – Київ : Наукова думка, 1996. – 239 с. : іл.

Ця книга розповідає про невичерпне розмаїття ідей, що виникають за шахівницею. Наведено значну кількість видатних етюдів із світової спадщини та краці партії з практики шахістів-заочників кількох поколінь. Книга «Джерела шахової творчості» розрахована на широке коло читачів.



Добрінецький, П. І. Школа шахової тактики – 1 : Конкурс комбінацій / Павло Добрінецький. — Житомир : Житомир-Poligraf, 2017. — 112, [8] с. : іл.

Книга адресована юним шахістам, тренерам, батькам, керівникам гуртків, вчителям. Збірник може бути використаний як для проведення навчально-тренувальних занять, так і самостійної роботи. Рекомендована шахістам-розрядникам. Комбінації на різні тактичні прийоми: заманювання, відволікання, зв'язки, відкритого нападу, звільнення простору, блокування і т. д. Комбінації на мат і виграш. Шахові задачі на рокировку, взяття на проході і перетворення пішака у різні фігури: коня, слона човна.



Добрінецький, П. І. Школа шахової тактики-2 : Конкурс ферзя / Павло Добрінецький. – Новоград-Волинський : НОВОГрад, 2019. – 94, [10] с. : іл., табл.

Книга адресована юним шахістам, тренерам, керівникам гуртків. Збірник може бути використаний під час проведення навчально-тренувальних занять, конкурсів роз'язування. Збірка є продовженням «Конкурсу комбінацій». Розрахована як на початківців так і шахістів-розрядників.



Зелепукин, Н. П. Словарь шахматной композиции : Н. П.Зелепукин. – Київ : Здоров'я, 1985. – 183 с. : ил.

У словнику в стислій формі пояснюються поняття та терміни з різних питань шахової композиції - історії, теорії, організації змагань, друку, складання, рішення і т. д., а також наводяться короткі відомості про найбільш значних шахових композиторів і найбільших майстрів практики, що залишили слід у шахової композиції.

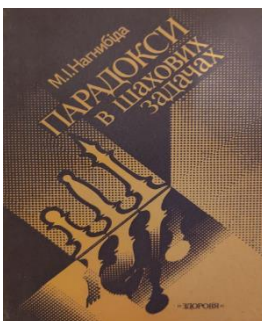
Для численних любителів шахів та, зокрема, шахової «поезії» - композиції.



Литовченко, Т. І. Шалені шахи : [роман] / Тимур і Олена Литовченки. – Харків : Фоліо, 2015. – 315 с. : портр.

Що наше життя? Гра!.. Для одних — карколомна шахова партія, для інших — протиборство держав і князівств, владних осіб та спадкоємців величезних станів, католиків та православних. Настав час розпочинати чергову партію. У великій грі життями, немов живі шахові фігури, зійшлися князі Василь-Костянтин Острозький і Дмитро Сангушко, княгині Беата Костелецька-Острозька і Гальшка Острозька, очільники перших козацьких повстань Криштоф Косинський і Северин Наливайко зі своїм братом Дем'яном, королі Стефан Баторій і Сигізмунд III Ваза, королева Анна Ягеллонка, полководець Станіслав Жолкевський.

Малімон, О. О. Основи гри в шахи : навч. посіб. / О. О. Малімон, Н. Я. Захожа, А. Я. Вольчинський ; Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк : Вежа-Друк, 2016. – 167 с. : іл., табл.



Нагнибіда, М. І. Парадокси в шахових задачах / М. І. Нагнибіда. – Київ : Здоров'я, 1991. – 166 с. : іл.

У книжці розглянуто понад 350 шахових задач, які вирізняються певною нелогічністю, парадоксальністю розв'язання.



Рети, Р. Современный учебник шахматной игры : принципы шахматного искусства в их историческом развитии / Рихард Рети ; под спец ред. Л. Я. Абрамова ; пер. с нем. А. А. Смирнова. – Москва : Физкультура и спорт, 1981. – 208 с. : ил.

У цій книзі, що відноситься до Класики шахової літератури, викладено принципи шахового мистецтва в їхньому історичному розвитку. У ній зібрані біографії видатних шахістів, наводяться їхні найкращі партії з характеристикою теоретичних проблем дебюту та середини гри. Спеціальну редакцію підручника відповідно до сучасного рівня теорії шахів здійснив майстер Л. Абрамов. Для широкого кола любителів шахів.



Самойлов, А. Каисса в Зазеркалье : современная шахматная история, рассказанная с помощью экс-чемпиона М. Талья / А. Самойлов. – Ленинград : Детская литература, 1989. – 302 с. : ил.



Семенко, Ю. Шахи в Україні : нариси з історії шахової гри на українській землі від Київської Русі до Української РСР та еміграції / Ю. Семенко. – Мюнхен : [Б.в.], 1980. – 224 с.

Книга містить нариси з історії шахів в Україні. Перше видання цієї книги здійснено 1980 р. у Мюнхені (Німеччина). Використовуючи маловідомі факти, автор розповідає про поширення і розвиток шахової гри на українській землі, знайомить з творчістю видатних вітчизняних майстрів, чий імена довго замовчувалися, а також з досягненнями провідних сучасних гросмейстерів України.



Ставріаніді, В. Шахи : ключ до успіху / Віталій Ставріаніді. – Вінниця : Твори, 2019. – 232 с. : іл.

Книга Віталія Ставріаніді «Шахи. Ключ до успіху» відкриває перед вами таємниці давньої гри. Яскраві приклади допоможуть навчитися грати на хорошому рівні й перемагати. Ви навчитесь розробляти власну стратегію, оволодієте ключовими навичками тактики, ознайомитесь з дебютними пастками. Вас неодмінно зацікавлять незвичайні комбінації, а партії видатних шахістів послужать прикладом зразкової гри. Ви знайдете вичерпні відповіді на ключові запитання і пізнаєте таємницю значення фігур.



Семенко, Ю. С. Шахи в Україні : нариси з історії шахової гри на українській землі і в діаспорі / Ю. С. Семенко. – Львів : Каменяр, 1993. – 224 с. : іл.

Книга містить нариси з історії шахів в Україні. Перше видання цієї книги здійснено 1980 р. у Мюнхені (Німеччина). Використовуючи маловідомі факти, автор розповідає про поширення і розвиток шахової гри на українській землі, знайомить з творчістю видатних вітчизняних майстрів, чий імена довго замовчувалися, а також з досягненнями провідних сучасних гросмейстерів України.



Шахматы : энциклопедический словарь / гл. ред. А.Е. Карпов. – Москва : Советская энциклопедия, 1990. – 621 с. : ил.

Словник містить основні відомості з історії та теорії шахів, шахової композиції, інформацію про різні змагання, статті про зв'язок шахів з різними галузями науки та культури, про розвиток шахів у багатьох країнах, понад 1200 біографій відомих шахістів та діячів шахів. Словник забезпечений бібліографією та таблицями; ілюстративний матеріал включає портрети, діаграми, кольорові та чорно-білі вклейки. Формат енциклопедії. Словник розрахований на широке коло читачів – від рядових любителів шахів до кваліфікованих шахістів та спеціалістів шахів.

Всі фото для огляду взяті з відкритих джерел мережі «Інтернет».

Огляд підготував Своровський А. Р.

Літературний редактор: Трубайчук О. М.

Редактор-бібліограф Денисова С. О.

Відділ електронних ресурсів та довідково-бібліографічного обслуговування,
вул. Тургенєвська, 83-85

телефон: (044) 486-01-46, (044) 486-00-35

e-mail: 4bibliograf4@gmail.com

© Публічна бібліотека імені Лесі Українки для дорослих м. Києва, 2022

